

Asia: VN/30556/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi ulkomaalaislain muuttamisesta (maasta poistaminen)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Tietosuojavaltuutetun toimisto kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi koskien ulkomaalaislain muuttamista (SM035:2024).

Ulkomaalaislain 131 §:n 1 momenttiin esitetään lisättäväksi kolme uutta tilannetta, joissa poliisi tai rajatarkastusviranomainen saa henkilöllisyyden todentamiseksi, ulkomaalaisten maahantuloa ja maastalähtöä sekä oleskelua ja työntekoa koskevien asioiden käsittelyä, päätöksentekoa ja valvontaa varten ja valtion turvallisuuden suojaamiseksi ottaa ulkomaalaisesta sormenjäljet, valokuvan sekä muut henkilötuntemerkit.

Esityksessä ulkomaalaislain 131 §:ään lisättävän 1 momentin 7 kohdassa mahdollistettaisiin sellaisen henkilön henkilötuntemerkkien ottaminen, jonka maassa oleskelun edellytyksiä selvitetään. Kyse olisi henkilön biometristen tunnisteiden ottamisesta.

Lähtökohtaisesti biometristen tietojen käsittely henkilön yksiselitteistä tunnistamista varten on kiellettyä. Kuitenkin biometristen tietojen käsittely voidaan sallia yleisen tietosuojasetuksen 9 artiklan mukaisten edellytysten täyttyessä, jos käsittely on tarpeen tärkeää yleistä etua koskevasta syystä unionin oikeuden tai jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, edellyttäen että se on oikeasuhteinen tavoitteeseen nähden, siinä noudatetaan keskeisiltä osin oikeutta henkilötietojen suojaan ja siinä säädetään asianmukaisista ja erityisistä toimenpiteistä rekisteröidyn perusoikeuksien ja etujen suojaamiseksi.

Esityksessä lisäystä perustelut ovat hyvin lyhyet, ottaen huomioon sen, että kyse on biometrisistä tiedoista. Esitys jättää erittäin avoimeksi sen, keneltä henkilötuntemerkkien ottaminen on sallittua,

minkä vuoksi on vaikeaa arvioida onko henkilötuntemerkkien ottaminen oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään. Kyseisen pykälän muut henkilötuntemerkkien ottamiseen oikeuttavat kohdat ovat sidottuja tiettyyn prosessiin tai ajankohtaan, mutta nyt kyseessä olevan edellytyksien selvittämisen kohteeksi päätyminen ei ole ennakoitavaa.

Lisäksi on huomattavaa, että pykälä antaa oikeuden henkilötuntemerkkien ottamiseen sitomatta sitä tarpeellisuuteen tai välttämättömyyteen.

Esitykseen voisi olla perusteltua ottaa tietosuojavaikutustenarviointi, kun esitys lisää henkilötietojen käsittelyä viranomaisissa ja kohteena ovat mahdollisesti haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt.

Ahtonen Tiina
Tietosuojavaltuutetun toimisto